

Eduskunnan
sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä koskien sairausvakuutuslain muuttamista ja väliaikaista muuttamista

Hallituksen esitys lääkekorvausten leikkaamisesta perustuu hallitusohjelmaan ja Lääkekorvaustyöryhmän esitykseen. Apteekkariliitto keskittyy esityksen niihin kohtiin, joilla on suoraa tai välillistä vaikutusta apteekkitoimintaan.

Yleistä

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa todetaan lääkepolitiikan osalta seuraavaa:

”Lääkehuollon keskeinen tavoite on mahdollistaa tehokas, turvallinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellinen lääkehoito kaikille sitä tarvitseville. Kansalaisille on turvattava hyvä lääkkeiden saatavuus kaikissa olosuhteissa ja ammatillisesti toimiva lääkkeiden jakelu.

Lääkekorvausjärjestelmää uudistetaan siten, että korvauksista hyötyvät erityisesti paljon lääkkeitä käyttävät henkilöt. Samassa yhteydessä varmistetaan, etteivät kustannukset muodostu pienituloisille esteeksi tarpeellisen lääkehoidon saamiselle. Lakisääteisen sairausvakuutuksen lääkekorvausmenoja vähennetään siten, että säästö valtiontalouteen on 113 milj. euroa vuoteen 2015 mennessä.”

Lausuntokierrokselle toimitetussa hallituksen esitysluonnoksessa on kyse juuri näiden kirjausten toteuttamisesta.

Apteekkariliitto pitää erinomaisena, että hallitusohjelmassa on kirjaus ammatillisesti toimivasta lääkejakelusta. Apteekkariliitto ymmärtää myös sen, että julkisen talouden tila vaatii leikkauksia erilaisissa valtion menoissa.

Emme kuitenkaan pidä päätettyä 113 miljoonan euron leikkausta lääkekorvauksista kohtuullisena suhteessa muihin päätöksiin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla. 113 miljoonan euron leikkaus 1,2 miljardin euron kokonaissummasta on huomattava leikkaus (9,2 %), mikä ei voi olla vaikeuttamatta suomalaisten potilaiden lääkehuoltoa.

Jo aiemmin tehdyillä päätöksillä on onnistuttu pysäyttämään lääkekorvausten kasvu. Vuonna 2009 lääkekorvaukset kasvoivat enää 0,2 prosenttia ja vuonna 2010 ne laskivat 1,6 prosenttia. Esimerkiksi viitehintajärjestelmän käyttöönotto on säästänyt 1.4.2009 – 30.11.2011 välisenä aikana lääkemenoja yhteensä noin 585 milj. euroa. Valtion lääkekorvausmenojen osuus tästä on 407 milj. euroa (69,5 %) ja potilaiden osuus noin 178 milj. euroa (30,5 %).

Viitehintajärjestelmän ulkopuolisten lääkkeiden tukkuhintojen leikkaaminen 5 %:lla

On selvää, että leikattaessa 113 miljoonaa lääkekorvauksista täytyy kaikkien lääkealan toimijoiden osallistua säästöihin. Hallituksen esitysluonnoksessa oleva 5 prosentin leikkaus viitehintajärjestelmän ulkopuolisten lääkkeiden tukkuhinnoista on kuitenkin kohtuuton ja vaarantaa koko maan laajuisen ja laadukkaan lääkejälkelun toimivuuden.

Kohtuuttomuus johtuu siitä, että leikkauksen kokonaistaso on aivan liian korkea.

Esitys vähentää apteekkien lääkemyyntiä ja kokonaisliikevaihtoa yhteensä 67,5 milj. euroa. Tämä merkitsee keskiarvoapteekin liikevoiton laskua 19,0 %:lla eli 28 900 eurolla. Leikkaus kohdistuu suhteellisesti sitä voimakkaammin mitä riippuvaisempi apteekin talous on reseptilääkkeistä.

Reseptilääkkeiden myynnin osuus apteekin liikevaihdosta on keskimäärin 80 %:a. Apteekkikohtaiset erot reseptilääkkeiden suhteellisessa osuudessa ovat kuitenkin huomattavat. Eniten viitehintajärjestelmän ulkopuolisten valmistajien tukkuhintojen alentaminen vaikuttaa sellaisissa apteekkitoimipisteissä, joiden myynti painottuu reseptilääkkeisiin. Nämä ovat tyypillisesti terveyskeskuspotilaita palvelevia haja-asutusalueiden apteekkeja. Näin ollen on odotettavissa, että maaseudulla heikosti kannattavien apteekkien lukumäärä tulee lisääntymään entisestään, mikäli lääkkeiden tukkuhintoja leikataan nyt esitetyllä tavalla.

Lakiluonnos perustuu Lääkekorvaustyöryhmän helmikuussa 2012 jättämän väliraportin esityksiin. Apteekkariliiton mielestä ko. työryhmän olisi pitänyt valmistella malli, jolla viitehintajärjestelmän ulkopuolisten lääkkeiden tukkuhintojen 5 %:n leikkaus olisi voitu – ainakin osittain – korvata lääketeollisuuden Suomen valtiolle maksamalla palautus/hyvintys-mallilla. Tällaisia malleja on viime vuosina otettu käyttöön useissa eri Euroopan maissa.

Lakiluonnokseen sisältyvää esitystä siirtää leikkauksen voimaantulo tammikuun alusta helmikuun alkuun Apteekkariliitto pitää hyvänä. Se helpottaa asian käytännön toteuttamista.

Lääkekorvaukset

Potilaiden osalta leikkaus esitetään toteutettavaksi siten, että samassa yhteydessä esitetään paljon lääkkeitä käyttävien aseman parantamista. Tämä toteutuu, kun lääkekorvauskattoa esitetään alennettavaksi 50 eurolla. Esitys on hallitusohjelman linjausten mukainen ja Apteekkariliitto pitää tätä rakenteellista ratkaisua hyvänä.

Lääkekorvaustyöryhmällä on toimeksiantonsa mukaisesti tarkoitus tehdä kokonaisesitys lääkekorvausjärjestelmän uudistamiseksi. Apteekkariliitto pitää tätä tavoitetta perusteltuna. Lääkekorvausjärjestelmän uudistaminen ei saa jäädä vain hallitusohjelman euromääräisten leikkausten toteuttamiseen, vaan myös hallitusohjelman mukaiseen lääkekorvausjärjestelmän kehittämiseen täytyy löytyä valmiutta.

Helsingissä, 11. lokakuuta 2012

Suomen Apteekkariliitto

Ilkka Oksala
toimitusjohtaja